

ARCTIC LAW

Greenland

CVR 12665660

DATO 06-01-2026

SEKR

J.NR. 1109129

bedes anført ved henvendelse

Departementet for Erhverv, Råstoffer,
Energi, Justitsområdet og Ligestilling
Imaneq 4
3900 Nuuk
Email: isiin@nanoq.gl
Kopi lael@nanoq.gl

Høringssvar Vedrørende forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om turisme og zoneinddeling (FM2026/XX)

Arctic Law Greenland har med tak modtaget ovennævnte lovforslag i høring, og vi fremkommer neden for med bemærkninger, der særligt retter sig mod lovforslagets forventelige konsekvenser set i et retssikkerhedsmæssigt, transparent og demokratisk perspektiv.

Vi har suppleret vores høringssvar med en komparativ analyse af dele af lovforslaget med diverse EU institutioners kritikpunkter af nyere ungarsk lovgivning.

Arctic Law Greenland er af den opfattelse, at forslaget til loven og dens bemærkninger giver anledning til at udtrykke alvorlig bekymring for lovforslagets retssikkerhedsmæssige og demokratisk-institutionelle konsekvenser, og vi henviser til vores forbedringsforslag nederst i dette indlæg.

1. Grundlæggende retssikkerhedsproblem: manglende transparens

Lovforslaget er kendetegnet ved, at en række centrale reguleringsspørgsmål ikke afgøres i loven, men overlades til Naalakkersuisut's skøn gennem fakultative bestemmelser, åbne myndigheder og efterfølgende bekendtgørelsesregulering.

Dette gælder til eksempel lovens § 1, stk. 2, og stk. 3 hvorefter loven KAN finde anvendelse på anden erhvervsmæssig virksomhed end turisme og ligeledes KAN finde anvendelse på personer, der færdes eller tager ophold i Grønland uden at have fast bopæl her.

Loven angiver således ikke klart, om den finder anvendelse på anden virksomhed henholdsvis tilrejsende personer eller ej.

Ses der i bemærkningerne fremgår det allerede af indledningen, at loven finder anvendelse på anden virksomhed og på private personers færdsel, hvilket er om ikke i direkte modstrid med lovteksten, så i hvert fald en anden tolkning end ordlyden i loven umiddelbart lægger op til at kunne indeholde.

Det er naturligvis ikke hensigtsmæssigt, at der er en sådan asymmetri mellem lovteksten og bemærkningerne, og vi opfordrer til, at bemærkningerne tilrettes i overensstemmelse med lovgivningens ordlyd.

Ved siden af uoverensstemmelserne mellem lovens ord og bemærkningerne, er det fortsat voldsomt u hensigtsmæssigt at lave fakultative bestemmelser, der ikke klart angiver, om loven gælder eller ej for henholdsvis erhverv og individuelle personer.

Et andet eksempel på fakultative bestemmelser er lovens § 11 a, hvorefter Naalakkersuisut KAN udstede dispensation fra kravene i §§ 7, nr. 1 og 2, § 8, nr. 1 og 3-5 for turismeaktiviteter i områder, hvor der ikke findes etablerede turistvirksomheder, eller hvor antallet af aktører er så begrænset, at efterspørgslen på turismeaktiviteter ikke kan dækkes.

Det fremgår IKKE af loven, hvilke kriterier der lægges vægt på for opnåelse af dispensation, og det fremgår heller ikke, hvad antallet af turistvirksomheder skal være i et område, endsige hvorledes et område defineres.

I hverken loven eller bemærkningerne fremgår noget om, hvorledes et område afgrænses geografisk.

Således fremgår det af loven, at lovgiver ønsker at understøtte turisme i "egne" (ikke områder?), hvor der enten ikke findes etablerede turistvirksomheder, hvor antallet af aktører er så begrænset, at efterspørgslen ikke kan imødekommes, eller hvor befolkningstæthed og erhvervsaktivitet er lav.

Der er i bemærkningerne INTET anført om, hvem der påser og beslutter, om der er turistvirksomheder i området, herunder også om veletablerede virksomheder i andre "egne" tæller med i den sammenhæng, hvis de også opererer i den pågældende "egn". Det fremgår heller ikke, hvad der anses for at være et begrænset antal aktører eller hvornår befolkningstæthed og erhvervsaktivitet må anses for lav. Ej heller står der noget om hvad nedslagstidspunktet er for vurderingen - er det sidste år, sidste måned eller blot i dag, der alene skal være et begrænset antal aktører? Vil man give dispensation til to fremtidige aktører i samme område, hvis de har søgt på de samme forudsætninger? Ej heller er områder på nogen måde identificeret og kan således udgøre alt fra en kvadratcentimeter til hele Grønland.

Det hele overlades fra lovgiver til administrationen, hvilket må anses dels for ansvarsforflygtigelse fra lovgivers side henholdsvis en demokratisk og retssikkerhedsmæssig glidebane, da transparensen i lovgivningen udvandes og overlades til tilfældige politikeres og embedsmænds subjektive skøn uden mulighed for erhvervsudøverens forudsigelse af et udfald.

Dette er helt grundlæggende i strid med den demokratiske forudsætning om transparens og retssikkerhedsmæssig forudsigelighed i forvaltningen.

Sådanne fakultative lovbestemmelser, som loven har indtil flere af, er uomtvisteligt en svækkelse af legalitetsprincippet, idet borgeres og virksomheders retsstilling i væsentligt omfang gøres afhængig af administrative vurderinger frem for klare, lovfastsatte normer. Resultatet er manglende forudsigelighed, risiko for uensartet praksis og begrænset mulighed for effektiv retlig prøvelse - for når det hele afgøres af det forvaltningsmæssige skøn, så har domstolene kun ringe mulighed for at efterprøve en given tilladelse eller et givet afslags lovlighed. Dette gør den grundlovssikrede domstolsprøvelse af forvaltningen illusorisk og forringer borgernes retssikkerhed betragteligt.

Med en lovgivning, som det der er sendt i høring åbnes der op for spekulationer om manglende ligebehandling og favorisering, og det vil uomtvisteligt svække erhvervslivets generelle tillid til forvaltningen samt motivere til mindre åbenhed i meningstilkendegivelser af frygt for den efterfølgende sagsbehandling.

Loven er med andre ord et glimrende redskab til som magthaver at sikre sig lydighed og ærbødighed ved borgere og erhvervslivet, og dermed et elendigt redskab til at sikre ytringsfrihed og trygge rammer for politisk uenighed.

Det bemærkes for en god ordens skyld, at sikring af retssikkerhed og overholdelse af de demokratiske spilleregler, er nogle af de allervigtigste dyder for enhver lovgiver med respekt for demokratiet.

Ifølge grundloven er den lovgivende magt ved Inatsisartut - men det afspejler sig desværre ikke i det konkrete lovforslag.

2. Komparativ analyse: Kendte mønstre fra international kritik

Internationale erfaringer viser, at lovgivning, der systematisk anvender brede bemyndigelser og skønsprægede hjemler, kan føre til en gradvis og strukturel magtforskydning fra den lovgivende til den udøvende magt, hvilket strider mod Grundlovens § 3, der netop hylder, at den lovgivende magt skal ligge ved lovgiverne, og i Grønland er dette Inatsisartut, og IKKE ved den udøvende magt, der i Grønland er Naalakkersuisut.

Dette bunder i, at det er lovgiverne, altså medlemmerne af Inatsisartut, der er folkevalgte og derfor har mandatet til at lovgive - det er ikke Naalakkersuisut, der i princippet kunne være hentet ind fra gaden alle sammen og dermed uden vælgermæssig opbakning.

Når Inatsisartut lægger sin kompetence og dermed sin magt og også ansvar fra sig og over til Naalakkersuisut, så sker det på bekostning af vores demokrati, og det er vores retssikkerhed og vores tillid til systemet, der kommer til at betale prisen.

International kritik af Ungarns lovgivning:

I Ungarn har kritikken netop rettet sig mod, at parlamentet formelt vedtager lovgivning, mens den reelle magt flyttes til regeringen gennem åbne og fakultative bestemmelser. Dette har haft tre konsekvenser, som har rejst international kritik:

1. Centrale politiske og retlige afvejninger træffes administrativt frem for demokratisk.
2. Domstolenes mulighed for effektiv prøvelse svækkes, fordi der mangler klare lovkriterier.
3. Risikoen for selektiv og uensartet administration øges.

For Ungarns vedkommende har det ført til, at EU sætter spørgsmålstejn ved Ungarns status som demokrati, og der er rejst sager internt i EU mod Ungarn for manglende overholdelse af både demokratiske og retsstatsmæssige grundprincipper.

Sammenligningen tjener til at påpege, at magtfordrejning ofte opstår gradvist gennem lovgivningens udformning, ikke gennem enkeltstående magtmisbrug. De strukturelle træk, der internationalt har givet anledning til kritik af Ungarn, genfindes i væsentlige dele af det foreliggende lovforslag herunder særligt de mange fakultative bestemmelser, der overlader beslutningskompetencen til administrationen uden forsvarlig oplysning.

3. Samlet vurdering

Efter vores opfattelse indebærer lovforslaget en uheldig forskydning af normgivningskompetence fra Inatsisartut til Naalakkersuisut.

Når centrale spørgsmål om rettigheder, pligter og adgang til erhvervsudøvelse ikke fastlægges i loven, svækkes både retssikkerheden og den demokratiske legitimitet. Og det er et problem. Det er et problem for borgerne og erhvervslivet idag, og det er et problem for vores samfunds sammenhængskraft og vores tillid til systemet i morgen.

Arctic Law Greenland anbefaler derfor, at lovforslaget:

- indeholder klare og objektive kriterier for dispensationsadgang,
- indsnævrer de administrative skønsbeføjelser væsentligt,

- og tydeligere forankrer centrale afvejninger i loven frem for i bekendtgørelser.

Uden sådanne justeringer vurderer vi, at lovforslaget indebærer en reel risiko for magtfordrejning i strid med grundlæggende demokratiske og forvaltningsretlige principper.

Vi skal særligt henstille til Inatsisartut at sikre overholdelse af demokratiske og retssikkerhedsmæssige grundregler særligt under hensyn til det internationale fokus, der er på vores land, og den demokratiske status vi som land ønsker at repræsentere.

Vi takker igen for at være blevet hørt i processen.

Med venlig hilsen

Advokat Britta Keldsen for
Arctic Law Greenland ApS